
САДРЖАЈ
CONTENTS

Студије
Essays

- Christian Schölzel, *Anmerkungen zum Balkanbild*
Walther Rathenaus (1867-1922) 141
Кристијан Шелцл, *О слици Балкана Вальтера Рајтенауа*
Ладислав Хладки, Томаш Хробак, Јан Пеликан,
Светозар Прибићевић у Чехословачкој (1929-1936)
- Прилоз историји политичког менталитета 159
Ladislav Hladki, Tomaš Hrobak, Jan Pelikan, *Svetozar Pribičević*
in Czechoslovakia - A Supplement to the history of the political mentality

Из истраживања
Researches

- Љубинка Трговчевић, *Студенти из Србије и*
Црне Горе у Хајделбергу од 1870. до 1914. године 183
Ljubinka Trgovčević, *Serbian and Montenegrin students*
in Heidelberg 1870-1914
- Милић Милићевић, *Социјално порекло официрске*
кадра школованог у Србији од 1850. до 1901. године 194
Milić Milićević, *Social background of officer cadre educated*
in Serbia from 1850 to 1901
- Милан Грба, *Социјална национална старосна структура*
медицинске јединице др Берија у Врњачкој Бањи 1915-1916. године 202
Milan Grba, *Social, national and age structure of Dr. Berry's*
medical unit in Vrnjačka Banja 1915-1916
- Небојша Поповић, *Независни Орден (ред) Бене Берит у*
Краљевини Србији и Краљевини СХС (Југославији) 1911-1940. године 220
Nebojša Popović, *Independent Orden Bene Berit in the Kingdom of Serbia and*
Kingdom of SCS/Yugoslavia 1911-1940
- Арсен Ђуровић, *О друштвеном животу Крагујевца*
почетком 1935. године 229
Arsen Đurović, *Social life in Kragujevac in early 1935*

Лектор

Мила Барјактаревић

Превод резимеа

Миомира Бранковића

Насловна страна

Никола Костандиновић

Фотографија на насловној страни:

Друштво „Србобран”, око 1900. г. аутор P. Gerstheimer
из колекције Драгана Лубарде

Штампа:

„Чигоја - Штамп”, Београд, Студентски трг 15

Ослобођено пореза на промет мишљењем министарства за науку и
технологију СР Србије бр. 413-00-419/94-01 од 14. јуна 1994. године.

Баштинне
Heritages

Мирослав Јовановић, *Један заборављени међаш - „Преглед баштинне Косовојолске...“ Василија Суботића или прва Српска психоисторија* 241
Miroslav Jovanović, *A Forgotten Landmark - Vasilije Subotić's „Survey of the Kosovo Polje Battle...“, or the first Serb psycho-history*

Момчило Митровић, *Два писма кажњених „друштвено корисним радом“ 1949. године* 260
Momčilo Mitrović, *Two letters of the sentenced to the „social useful work“ 1949*

О идејама и књигама
On ideas and books

Научни форум: *Перцепција књиге - Јиргена Кока, О историјској науци. Огледа (Избор Ј. Кока и А. Митровић), Београд 1994, 340.* 272
Scientific Forum: *A Reception of Jürgen Kocka's Book, On the historical science*

Јирген Кока - *Одбрана историје* 273

Смиља Марјановић - *Душанић, Поводом књиге огледа Јиргена Коке „О историјској науци“* 275

Слободан Наумовић, *„Бе му снага, шу и слабост“: етнологишки записи са маргина Ј. Кокине књиге огледа „О историјској науци“* 280

Мирослав Јовановић, *Теорија изнад теорије - који је понуђени њи? - Четири тезе за једно необавезно размисљање* 286

СТУДИЈЕ
ESSAYS

Christian Schölzel

УДК 929:32 Rathenau B.

Anmerkungen zum Balkanbild Walther Rathenaus (1867-1922)

Апстракт: Аутор анализира ставове Валтера Рајенауа (Walther Rathenau), познатог немачког политичара, предузетника и филозофа о Балкану. Рајенау је потицао из елијне јеврејске хришћанске породице заступао је став о неопходности „асимилације“ Јевреја. У исти мах он је био под утицајем антисемитских стереотипа његове околине. Исти утицај оставио је трага и на његово схватање Балкана на које је преносио део традиционалних антисловенских, антибалканских схватања. У овакав поглед на Балкан, сматра аутор, били су уграђени и остали „анти-изми“, као „анти-циганизам“, „антиисламизам“, „антијурицизам“. Овакав расизам своје средине он сам је неживне стереотипе преносио на своју слику Балкана, покушавајући да се ослободи кријива дискриминације.

Was dachte Walther Rathenau über den Balkan? Lassen sich dabei spezifische Kriterien eines sozialpsychologisch bestimmten Bildes ausmachen? Unterscheiden sich derartige Vorstellungen möglicherweise von gängigen Traditionen deutschsprachiger Balkanbilder, aufgrund der spezifischen sozialen Situation eines jüdisches Großbürgers im späten Kaiserreich und der frühen Weimarer Republik?

Zur Beantwortung dieses leitenden Fragekomplexes ist zunächst eine knappe Klärung der sozialen Lage Walther Rathenaus, als Mitglied des jüdischen Großbürgertums nötig. Zudem ist der bislang weitgehend unerforschte Bereich der Tradition deutschsprachiger Äußerungen über den Balkanraum kurz zu problematisieren. Erst vor diesem Hintergrund wird es möglich sein, der eigentlichen Fragestellung nachzugehen.